

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
III LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. C. K. NORWIDA W KIELCACH
ROK SZKOLNY 2013/2014**

*„ Największą mądrością jest umieć jednoczyć, nie rozbijać”
Kardynał Stefan Wyszyński*

Wychowanie to nie okazjonalna akcja, nie kilka apeli szkolnych, kilka programów profilaktycznych „wdrożonych w szkole” i parę „przerobionych” tematów na lekcjach. To świadome, zaplanowane, celowe, a zarazem realistyczne działanie całej społeczności szkolnej, zakładające również współpracę z najbliższym środowiskiem ucznia. I to współpracę na tyle atrakcyjną, by była angażująca. W wychowaniu trzeba umieć się porozumiewać, poprosić o pomoc i samemu pomagać, bo razem można zdziałać o wiele więcej.

Szkolny Program Wychowawczy powstał zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 21 maja 2001 r. Szybko rozwijający się współczesny świat stawia młodym ludziom coraz wyższe wymagania. Zmusza do wykazywania się szeroką wiedzą, umiejętnościami i dojrzałością emocjonalną. Odpowiedzialność za przygotowanie młodych do aktywnego uczestniczenia w budowaniu nowoczesnego i wartościowego świata spoczywa między innymi na szkole.

Uzupełnieniem programu wychowawczego szkoły są:

- Regulamin oceniania zachowania - zgodnie z Rozporządzeniem MENiS
- Kalendarz uroczystości, apeli, konkursów szkolnych
- Plan wycieczek klasowych

Program Wychowawczy:

Cel ogólny	Zadania szczegółowe	Podejmowane działania	Formy realizacji
1) ROZWÓJ PATRIOTYCZNY UCZNIA	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postawy obywatelskiej i patriotycznej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury europejskiej - wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych - kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty lokalnej - kształtowanie umiejętności dokonywania oceny własnych zachowań i odwagi cywilnej - przygotowanie do życia w zjednoczonej Europie, w poczuciu przynależności do ogólnie pojmowanej wspólnoty ludzkiej. 	<p>a) świadomość i postawa patriotyczna</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z historią i tradycją szkoły - zapoznanie uczniów z historią i kulturą własnego regionu - wzbogacanie wiedzy uczniów na temat sylwetki i ideałów patrona szkoły - proponowanie literatury na temat historii i tradycji narodowych - stawianie wymagań w zakresie właściwej postawy wobec symboliki narodowej, ceremoniału państwowego i tradycji szkolnej - aktywny udział uczniów w organizowaniu uroczystości szkolnych <p>b) kultura europejska</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z dziejami Europy - ukazanie związków Polski z Europą oraz miejsca i roli Polski w integrującej się Europie - zapoznanie uczniów z instytucjami i organizacjami integracji europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - lekcje przedmiotowe - uroczystości szkolne i pozaszkolne związane z obchodami świąt narodowych i religijnych - okolicznościowe akademie i apele - działania Samorządu Szkolnego - wystawy rocznicowe
2) ROZWÓJ SPOŁECZNY UCZNIA	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie prawidłowych postaw i relacji rówieśniczych wynikających ze specyfiki szkoły integracyjnej 	<p>a) rozpoznanie społecznego dostosowania uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia integracyjne dla uczniów klas I - rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - lekcje przedmiotowe - warsztaty z zakresu rozwoju emocjonalnego, umiejętności

	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie więzi klasowych - wspieranie uczniów odrzuconych i nieakceptowanych - kształtowanie odpowiedzialności i szacunku do innych ludzi - kształtowanie i rozwijanie umiejętności społecznych, psychospołecznych oraz autokreacyjnych - wzbogacanie wiedzy o sobie i różnych zjawiskach społecznych - rozwijanie sfery emocjonalnej - kształtowanie u uczniów szacunku wobec norm życia społecznego - kształtowanie postaw prospołecznych - kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, wyrażania własnego zdania i radzenia sobie w sytuacjach trudnych - wspieranie samorządności - kształtowanie umiejętności brania udziału w dyskusji, negocjacji i porozumiewania się z zachowaniem norm prawidłowego komunikowania się 	<ul style="list-style-type: none"> i prospołecznych uczniów z klas I - zapoznanie ze statutem szkoły, programem wychowawczym, programem profilaktycznym, regulaminami obowiązującymi w szkole. b) kształtowanie umiejętności funkcjonowania w zespole - budowanie w klasie relacji uczniowskich opartych na współpracy, sympatii, szacunku i wzajemnej akceptacji - omówienie z uczniami różnych typów niepełnosprawności w celu zapoznania ich z możliwościami i ograniczeniami wynikającymi z danego rodzaju niepełnosprawności - stwarzanie sytuacji do wspólnego działania podczas imprez klasowych i szkolnych - trening konkretnych zachowań mogących zwiększyć prawdopodobieństwo sukcesu w relacjach z innymi oraz osiągnięcie zadowolenia z roli w grupie - nauka aktywnego słuchania - uczenie obrony swojego zdania i uzasadniania własnego poglądu c) udział w życiu społecznym szkoły - zapoznanie uczniów ze specyfiką szkoły integracyjnej - podejmowanie inicjatyw na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego oraz pracy zespołowej - wdrażanie uczniów do dbałości o porządek i czystość w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> komunikacyjnych i asertywnych - zajęcia specjalistyczne w ramach organizowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - wycieczki i imprezy szkolne - zajęcia integracyjne dla klas pierwszych prowadzone przez pedagoga i psychologa z MZPPP - obóz integracyjny dla uczniów klas I - zajęcia rekreacyjno-sportowe - wycieczki klasowe - szkolne Koło Wolontariatu - zajęcia z pedagogiem - zajęcia rewalidacyjne - akcje charytatywne - obóz integracyjny - biblioterapia - aktyw biblioteczny
--	---	--	---

- zachęcanie uczniów do współorganizowania imprez klasowych i pozaklasowych
- aktywizowanie uczniów do udziału w życiu klasowym
- angażowanie uczniów do udziału w imprezach i akcjach społecznych organizowanych przez SU, inne organizacje szkolne oraz pozaszkolne

d) kształtowanie umiejętności kontaktu z ludźmi poprzez dbanie o rozwój emocjonalno – społeczny ucznia

- rozwijanie umiejętności rozpoznawania możliwości drugiego człowieka i udzielania pomocy w zaistniałych trudnościach
- uczenie akceptacji dla poglądów drugiego człowieka
- przekazywanie wiedzy na temat pozytywnych i negatywnych emocji oraz sposobów radzenia sobie w przypadku pojawiających się trudności
- rozwijanie empatii, uwrażliwienie na krzywdę ludzką, nauka dostrzegania potrzeb drugiego człowieka
- nauka asertywnych zachowań jako alternatywnych do zachowań agresywnych
- nauka radzenia sobie z uczuciem złości, agresji, strachu
- udzielanie pomocy w radzeniu sobie ze stresem
- uczenie radzenia sobie z niepowodzeniami
- wzmacnianie odporności psychicznej, koncentracji uwagi oraz adekwatnej samooceny

		<ul style="list-style-type: none"> - uczenie umiejętności opanowywania emocji w kontaktach interpersonalnych i społecznych - stwarzanie okazji do uczestnictwa w akcjach charytatywnych - prowadzenie zajęć poświęconych doskonaleniu umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz analizie pozytywnych i negatywnych wartości 	
3) ROZWÓJ INTELKTUALNY UCZNI	<ul style="list-style-type: none"> - dbałość o rozwój intelektualny uczniów z uwzględnieniem prawideł efektywnego nauczania i konieczności różnicowania treści kształcenia - wyzwalanie aktywności poznawczej uczniów - inspirowanie i tworzenia klimatu twórczych poszukiwań - uczenie współodpowiedzialności za proces kształcenia - kształcenie postawy życiowej charakteryzującej się szacunkiem do nauki, rozwojem własnych zainteresowań oraz dążeniem do realizacji marzeń i ustalonych celów życiowych - poznanie predyspozycji uczniów - pogłębianie wiedzy uczniów o sobie - wzmacnianie adekwatnej 	<p>a) kształcenie wielopoziomowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie i różnicowanie poziomu trudności materiału oraz zakresu przekazywanych treści edukacyjnych do potrzeb uczniów - dobór odpowiednich metod nauczania do rozpoznanych stylów uczenia się i profilu inteligencji wielorakich podopiecznych - czuwanie nad przebiegiem pracy i kontrola stopnia opanowania nowych, trudniejszych treści - stopniowe zwiększanie wymagań, nieprzekraczających możliwości ucznia - stosowanie zróżnicowanych metod przekazu informacji <p>b) praca z uczniem zdolnym</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie indywidualnych programów edukacyjnych i ich ewaluacja - wzbogacanie – przystosowanie nauczania do możliwości intelektualnych ucznia poprzez zwiększenie intensywności jego pracy, poszerzenie zakresu wiedzy, dostarczanie w trakcie nauki większej liczby zadań 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje przedmiotowe - godziny wychowawcze - zajęcia na temat skutecznego uczenia się - zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań - indywidualna praca z uczniem - organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej ze szczególnym uwzględnieniem pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - konsultacje - naukowe inicjatywy pozaszkolne - współpraca z UJK - konkursy, olimpiady, zawody sportowe - współpraca z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką - kontakt z pedagogiem - zebrania z rodzicami,

	<p>samooceny uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - akceleracja (przyśpieszanie) – szybsze przerabianie materiału - doradztwo - inspirowanie, budzenie zainteresowania poprzez angażowanie motywacji wewnętrznej (poznawczej i emocjonalnej) - czerpanie z bogactwa środków dydaktycznych, audiowizualnych, multimedialnych i dbanie o dostępność do nich - włączenie do procesu kształcenia metod aktywizujących - prowadzenie dodatkowych rozmów z uczniami - organizacja kół zainteresowań - przydzielanie partii materiału do samodzielnego opracowywania i wykorzystania podczas prowadzenia fragmentu lekcji (uczeń w roli asystenta nauczyciela) - systematyczne przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych i olimpiadach - proponowanie literatury uczniom o indywidualnych potrzebach i zainteresowaniach - wzmacnianie poczucia wartości, zachęcanie do rozwoju i samorealizacji z jednoczesnym czuwaniem, by nie doszło do niekorzystnych wychowawczo postaw jednostek zdolnych - współpraca z rodzicami <p>c) doradztwo edukacyjno - zawodowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonanie diagnozy predyspozycji zawodowych - rozmowy z uczniami na temat ich predyspozycji 	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne rozmowy z rodzicami - zajęcia z pedagogami i psychologami MZPPP
--	--------------------------	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów z czynnikami trafnego wyboru zawodu - zaktywizowanie do poszukiwania właściwego zawodu i dalszej drogi życiowej (kształcenia) - poznanie zainteresowań uczniów - organizowanie wycieczek z zakresu orientacji szkolno-zawodowej (współpraca z M.Z.P.P.P., szkołami wyższymi, biurem pracy; korzystanie z oferty targów edukacyjnych) - prowadzenie zajęć umożliwiających samopoznanie, odkrycie mocnych i słabych stron uczniów - organizowanie dyskusji z zakresu poradnictwa zawodowego, zespołowe rozwiązywanie problemów 	
<p>4) WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH UCZNIÓW Z TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ Z UWZGLĘDNIENIEM UCZNIÓW ZE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie bezpośrednich przyczyn trudności szkolnych uczniów - dbanie o prawidłowe postawy uczniów wobec nauki - wzbudzenie motywacji szkolnej uczniów - zapobieganie opuszczaniu zajęć lekcyjnych 	<p>a) Praca z uczniem z niepełnosprawnością</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonanie diagnozy niepowodzeń szkolnych: zapoznanie się z dostępną dokumentacją specjalistyczną i szkolną, przeprowadzenie wywiadu z rodzicami - opracowanie programów edukacyjno – terapeutycznych dla uczniów niepełnosprawnych - wspieranie i doradztwo 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje przedmiotowe - godziny wychowawcze - zajęcia rewalidacyjne - praca nauczycieli wspomagających w klasach integracyjnych - spotkania z pedagogiem - biblioterapia

<p>SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI ORAZ ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju uczniów - wyrównywanie braków w wiadomościach i umiejętnościach uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie wsparcia psychologiczno – pedagogicznego - indywidualizacja pracy z uczniem – dostosowanie metod i form pracy do możliwości psychofizycznych ucznia - rozpoznawanie potencjalnych możliwości ucznia (wzmacnianie mocnych stron osobowości ucznia, nagradzanie starań i ich efektów) - rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów i określenie sposobów ich zaspakajania <p>b) Pomoc uczniom ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie przez Zespół ds. organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej specyficznych trudności w uczeniu się - kierowanie uczniów z symptomami specyficznych trudności w uczeniu się na badania psychologiczno – pedagogiczne (w razie potrzeb) - opracowanie programów wsparcia uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się - udzielanie wsparcia w sferze emocjonalno – społecznej poprzez wzmacnianie samooceny i poczucia własnej wartości oraz okazywanie uznania dla pozaszkolnych osiągnięć uczniów, zachęcanie ich do rozwijania zainteresowań - opracowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych (IPET) dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego - dokonanie przez Zespół oceny efektywności 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia dodatkowe (dydaktyczno-wyrównawcze, specjalistyczne w ramach organizowanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalistycznymi potrzebami edukacyjnymi). - imprezy szkolne i klasowe - konsultacje dla uczniów z dysleksją - współpraca z MZPPP - spotkania z rodzicami
---	--	--	--

		<p>pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielonej uczniowi oraz wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej</p> <ul style="list-style-type: none">-określenie przez Zespół wniosków i zaleceń do dalszej pracy z uczniem, a w razie potrzeby dokonanie modyfikacji indywidualnego programu edukacyjno - terapeutycznego <p>c) Podniesienie frekwencji uczniów</p> <ul style="list-style-type: none">- indywidualne omawianie przyczyny nieobecności ucznia – rozmowa na temat przyczyn i wspólne szukanie rozwiązania- zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia- zaproszenie rodziców do szkoły i nawiązanie z nimi pozytywnego kontaktu- zapoznanie rodziców ze sposobem informowania szkoły o usprawiedliwionej nieobecności określonym w statucie szkoły- przepływ informacji na temat frekwencji uczniów w zespole nauczycieli uczących w danej klasie- egzekwowanie frekwencji uczniów na zajęciach edukacyjnych zgodnie z zapisem w statucie szkoły- egzekwowanie poczucia obowiązkowości i punktualności <p>d) Przywrócenie właściwej motywacji do nauki</p> <ul style="list-style-type: none">- dostosowanie zadań do możliwości uczniów- konsekwentne ocenianie pracy uczniów według kryteriów określonych w P.S.O., przedstawionych na pierwszej lekcji danego przedmiotu	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - właściwe nagradzanie i wzmacnianie uczniów za podejmowanie nowych działań, inicjatywę, ciekawość, umiejętność stawianie sobie realistycznych celów i właściwe planowanie aktywności - stwarzanie uczniom możliwości poprawienia oceny - rozwijanie umiejętności swobodnego poruszania się po źródłach informacji, tj.: Internet, encyklopedie, leksykony, czasopisma – korzystania ze zbiorów biblioteki szkolnej - stymulowanie twórczości uczniów - rozwijanie umiejętności wyszukiwania i selekcjonowania informacji - docenianie różnych umiejętności uczniów poprzez angażowanie ich w rozmaite zadania – odkrywanie dobrych stron uczniów - nagradzanie i wzmacnianie zaangażowania a nie efektu danej pracy 	
5) ROZWÓJ ZDROWOTNY UCZNIÓW	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie higienicznego stylu życia - promowanie zasad właściwego odżywiania - kształtowanie sprawności fizycznej - zapobieganie chorobom społecznym (AIDS, rak, nerwice, uzależnienia) - profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej 	<p>a) promocja zdrowego trybu życia</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych - zapoznanie uczniów z zasadami właściwego odżywiania - omówienie objawów i konsekwencji zaburzeń odżywiania (anoreksja, bulimia, otyłość) - informowanie o zagrożeniach chorobami, wskazywanie zależności między chorobami a stylem życia 	<ul style="list-style-type: none"> - godziny wychowawcze - lekcje przedmiotowe - realizacja zadań programu profilaktycznego - zajęcia z pedagogiem - pogadanki o tematyce zdrowotnej, propagujące zdrowy tryb życia - prezentacja tematycznych filmów, artykułów, literatury - zajęcia pozalekcyjne

	<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie właściwego podejścia do stereotypów atrakcyjności - uczenie odpowiedzialności za konsekwencje życia seksualnego 	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z konsekwencjami związanych z inicjacją seksualną - kształtowanie szacunku dla potrzeb (w tym: seksualnych), wartości i uczuć własnych oraz drugiego człowieka - informowanie o zapobieganiu rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych b) wspomaganie prawidłowego rozwoju psychofizycznego - poznanie stanu zdrowia uczniów - egzekwowanie od uczniów z chorobą przewlekłą konsekwentnego przestrzegania zaleceń lekarskich - zachęcanie uczniów do organizowania aktywnych form spędzania wolnego czasu - organizowanie zajęć sportowo - rekreacyjnych - profilaktyka stresu 	
6) WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązanie dobrych relacji wzajemnych nauczycieli i rodziców w celu zapewnienia wszechstronnego rozwoju uczniów i jak najlepszego przygotowania ich do życia w społeczeństwie - kształtowanie u rodziców umiejętności precyzowania swoich oczekiwań i potrzeb wobec szkoły - kształtowanie u rodziców postawy odpowiedzialności za niepowodzenia procesu wychowawczego 	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymywanie stałego kontaktu z rodzicami - informowanie rodziców o zasadach oceniania wewnątrzszkolnego - zaznajomienie rodziców z przepisami i zasadami dotyczącymi przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów - umożliwienie rodzicom wglądu w dokumenty dotyczące działania szkoły (statut szkoły, dokumentacja przebiegu nauczania, itp.) - zapoznanie rodziców z działaniami szkoły wynikającymi ze szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki - zachęcanie rodziców do korzystania z pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne spotkania - dni otwartej szkoły - spotkania w ramach zespołu ds Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej - prelekcje - pogadanki tematyczne - spotkania Rady Rodziców

	<p>- wzajemne poznanie i wypracowanie wspólnego schematu postępowania</p>	<p>psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkoły</p> <ul style="list-style-type: none">- umożliwienie rodzicom udziału w posiedzeniach Zespołu ds. organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi- określenie przez Zespół zalecanych form, sposobów i okresu udzielania uczniom pomocy- wspólne opracowanie przez rodziców, nauczycieli i specjalistów indywidualnego programu edukacyjno- terapeutycznego (IPET)- dokonanie wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia z uwzględnieniem efektywności udzielanej pomocy- ocenianie efektywności w/w pomocy- wskazywanie rodzicom miejsc i osób wspierających oddziaływania dydaktyczno – wychowawcze i opiekuńcze rodziny i szkoły- zawiadamianie rodziców o postępach i trudnościach wychowawczych uczniów, w nauce, ich przyczynach, zachowaniu uczniów oraz specjalnych uzdolnieniach ich dzieci (zebrania z rodzicami, rozmowy telefoniczne i okazjonalne)- angażowanie rodziców do współpracy i aktywnego udziału w procesie nauczania i wychowania- doradzanie rodzicom, w jaki sposób mogą pomóc swoim dzieciom w równomiernym rozwoju wszystkich obszarów osobowości: intelektualny, społeczny i emocjonalny poprzez zachęcanie swoich dzieci do kontaktów z rówieśnikami,	
--	---	---	--

		<p>uczenie ich współpracy, wzmacnianie umiejętności interpersonalnych</p> <ul style="list-style-type: none">- stosowanie na spotkaniach z rodzicami zasad skutecznej komunikacji- omawianie problemów ucznia na indywidualnym spotkaniu, bez obecności innych rodziców- przedstawianie rodzicom celowości działań nauczyciela- zachęcanie rodziców do dzielenia się przemyśleniami na temat omawianych zagadnień- rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców- szukanie rozwiązań z rodzicami dotyczących indywidualnych możliwości ucznia- uzgodnienie wspólnych wartości, celów oraz zaplanowanie i skoordynowanie działań	
--	--	---	--